

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Lokale Educatieve Agenda Hengelo 2024 - 2027	3741238		14 mei 2024

Geachte leden van de raad,

Het college heeft de Lokale Educatieve Agenda Hengelo 2024 – 2027 (LEA) vastgesteld. Bijgaand treft u deze aan.

Bespreking beeldvormende politieke markt

Op 19 maart 2024 hebben wij, samen met het onderwijs, de concept LEA met u besproken in een beeldvormende politieke markt. Aan de hand van de drie thema's uit de LEA, Onderwijskansenbeleid, Integraal en inclusiever onderwijs/kinderopvang en Doorgaande leerlijn, hebben wij het gesprek met u gevoerd. Hierbij kon u uw inzichten meegeven. Het was een interessante en geanimeerde uitwisseling, die inhoudelijk niet tot wijzigingen heeft geleid. Wel hebben wij opgehaald dat u:

- meer inzicht wilt hebben in de monitoring van de resultaten van de LEA;
- aandacht voor basisvaardigheden belangrijk vindt; en
- dat u graag nog meer partijen (zoals kerken en verenigingen) aan de voorkant bij het proces zou willen betrekken.

Wijzigingen ten opzichte van het concept

Wij hebben naar aanleiding van de bespreking in de politieke markt een aantal kleine wijzigingen doorgevoerd in de definitieve LEA:

- In bijlage 1 hebben wij de vorige LEA met een korte samenvatting van de resultaten toegevoegd;
- In hoofdstuk 8 hebben we het monitoren van de resultaten nadrukkelijker benoemd en de concrete uitvoering van die monitoring aangescherpt door in de kolom 'hoe is dit merkbaar of meetbaar over vier jaar' specifiek aan te geven wat we willen zien en hoe we dit meten.

Vervolgproces

Wij zullen de raad bij het opstellen van een nieuwe LEA over vier jaar wederom meenemen. Aan de voorkant van het proces zullen wij nog meer partijen betrekken. Daarnaast informeren wij u graag halverwege de looptijd van de LEA over de voortgang van de resultaten op de drie thema's.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Lokale Educatieve Agenda Hengelo

2024 - 2027

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo

1 Inleiding

De Lokale Educatieve Agenda (LEA) Hengelo is een strategische agenda van de gemeente, kinderopvang¹ en onderwijs samen. In de LEA geven we aan waar we de komende jaren met ons allen aan willen en moeten werken. Vier jaar geleden hebben we samen een LEA opgesteld. In deze LEA hebben we een tiental thema's benoemd waarop we ambities en doelstellingen hebben geformuleerd. Van de ambities die we destijds hebben benoemd zijn er een aantal bereikt, een aantal in ontwikkeling of door de ontwikkelingen ingehaald². We bouwen met deze LEA voort op hetgeen we in de afgelopen jaren met elkaar in Hengelo hebben neergezet. Met deze LEA voldoen wij ook aan onze wettelijke taak om met elkaar te overleggen en afspraken te maken over onderwijsachterstanden (waaronder voor- en vroegschoolse educatie), voorkomen van segregatie, bevorderen van integratie en afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures³.

Nog nadrukkelijker dan voorheen staat in deze LEA kansengelijkheid centraal. Dit in aansluiting bij het Collegeprogramma 2022-2026 'Hengelo in Verbinding': 'Alle kinderen en jongeren hebben recht op gelijke kansen, bijvoorbeeld in het (passend) onderwijs. Het is belangrijk dat de talenten van alle kinderen en jongeren optimaal benut worden. Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst en het welzijn van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van onze samenleving.'

Deze LEA is opgesteld in lijn met de uitgangspunten in de Koers 2040, de Omgevingsvisie, het Transformatieplan Sociaal Domein en de Global Goals. Hierin staan diverse opgaven benoemd die we in gezamenlijkheid vormgeven en uitvoeren. De gemeente Hengelo kiest er bijvoorbeeld voor de zorg en ondersteuning meer lokaal - in de wijken - te organiseren en daarmee de sociale basis (o.a. de kinderopvang en het onderwijs) te versterken.

We werkten al goed samen, maar tegelijkertijd constateren we ook dat deze samenwerking nog beter kan. Ontwikkeling en samenwerking vraagt ook dat we elkaars werkveld kennen. We moeten elkaar hierin nog meer opzoeken en bij elkaar in de keuken kijken om nieuwe initiatieven te kunnen ontplooiën of te verbeteren. Hoe we met elkaar willen samenwerken ten gunste van de ontwikkeling van kinderen en jongeren maakt dan ook nadrukkelijk onderdeel uit van deze LEA.

Onderwijs Hengelo

Kinderopvang Hengelo

Gemeente Hengelo

¹ Onder kinderopvang wordt verstaan: gastouderopvang, kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, voorschool, peuterspeelschool, peuteropvang

² Zie bijlage 1

³ Wet op Primair Onderwijs, artikel 158, 160 en 161, Wet op Voortgezet Onderwijs, artikel 3.42

Inhoud

1 Inleiding	pag. 2
2 Visie en ambities in één oogopslag	pag. 4
3 Kinderopvang en onderwijs in Hengelo	pag. 5
4 Totstandkoming van de LEA	pag. 6
5 Ontwikkelingen	pag. 6
5.1 Lokale ontwikkelingen	pag. 6
5.2 Regionale ontwikkelingen	pag. 7
5.3 Landelijke ontwikkelingen en aandachtspunten	pag. 8
6 Visie	pag. 10
7 Uitwerking thema's en ambities	pag. 11
7.1 Onderwijskansenbeleid	pag. 11
7.2 Integraal en inclusiever onderwijs en kinderopvang	pag. 14
7.3 Doorgaande leerlijn	pag. 15
8 Werkwijze	pag. 17
9 Begroting	pag. 18
Bijlagen	pag. 19

2 Visie en ambities in één oogopslag

Overkoepelende visie

We werken als gemeente, kinderopvang en onderwijs integraal, vanuit één visie, samen om gezamenlijk de kansengelijkheid voor Hengelose kinderen en jongeren van 0 tot 27 jaar te vergroten. We zien elkaar als partner in deze opgave en we realiseren ons dat we elkaar nodig hebben om ons doel te bereiken. We werken hierbij wijkgericht. We erkennen dat gelijke geschiktheid niet altijd leidt tot dezelfde kansen in het onderwijs, doordat kinderen en jongeren opgroeien in ongunstige omstandigheden en door risicostapeling van deze omstandigheden. Om gelijke kansen mogelijk te maken is het noodzakelijk gericht te investeren. We richten ons op een goede interactiekwaliteit, vooral in de vroege jaren, waarbij de kinderopvang en onderwijs van groot belang zijn. We streven naar een inclusievere, ondersteunende, gezondere en duurzame leeromgeving, waarin ieder kind de mogelijkheid krijgt om zijn of haar volledige potentieel te benutten. Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst en het welzijn van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van onze samenleving. We versterken onze samenwerking door elkaars werkveld beter te leren kennen en nieuwe initiatieven te ontplooiën. Zo kunnen we gezamenlijk bouwen aan een goede toekomst voor onze kinderen en jongeren.

Thema	Ambitie
1. Onderwijskansenbeleid	1.1 We vergroten de basisvaardigheden van kinderen, jongeren en hun ouders (taal, rekenen, sociaal emotionele en motorische ontwikkeling, digitale geletterdheid en burgerschap).
	1.2 We bieden kinderen en jongeren een breed ontwikkelingsperspectief
	1.3 We signaleren zo vroeg mogelijk en zetten preventief in
2. Integraal en inclusiever onderwijs & kinderopvang	2.1 We stellen kinderen en hun ontwikkeling (nog meer) centraal, waarbij we integraal vanuit dezelfde visie en vanuit de context gericht naar kinderen en jongeren kijken
	2.2 We zorgen ervoor dat kinderen en jongeren elkaars leefwereld kennen
3. Doorgaande leerlijn	3.1 We werken aan een gezamenlijke educatieve lijn van Kinderopvang tot aan MBO, HBO, WO
	3.2 We werken aan een gezamenlijke ondersteuningslijn van Kinderopvang tot aan MBO, HBO, WO

3 Kinderopvang en onderwijs in Hengelo

In 2023 wonen er in Hengelo 21.983 kinderen en jongeren van 0 t/m 24 jaar¹. Deze kinderen en jongeren maken gebruik van de kinderopvang en onderwijs in Hengelo of elders in Twente of soms buiten Twente.

Leeftijd

0 - 4 jaar	5 - 17 jaar	18 - 24 jaar ²
3.434	10.992	7.557

Aantal peuters

2,5 - 3 jaar
1.020 ³

Onderwijs

Leerlingaantallen schooljaar 2023 - 2024⁴

Basis-onderwijs	Speciaal (basis-en voortgezet) onderwijs	Voortgezet onderwijs
5.536	769	5.665

MBO

Het ROC van Twente heeft in totaal ca. 19.000 studenten (inclusief volwassen-onderwijs) in Twente verdeeld over meerdere locaties. Hengelo is één van de drie hoofdlocaties.

Herkomst leerlingen

Het merendeel van de leerlingen in het basisonderwijs komt uit Hengelo. In het voortgezet onderwijs komen er naast leerlingen uit Hengelo ook veel uit de direct omliggende gemeenten als Borne en Hof van Twente of van verder weg. Ook de scholen voor speciaal (basis) onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs zijn vaak scholen waar leerlingen vanuit heel Twente komen.

Locaties onderwijs en kinderopvang

Bijna alle vormen van onderwijs zijn in Hengelo vertegenwoordigd.

Onderwijs-locaties

Aantal onderwijslocaties in schooljaar 2023 - 2024

Basisonderwijs	21
Speciaal Basisonderwijs	1
Speciaal Onderwijs	3
Speciaal Voortgezet Onderwijs	4
Voortgezet Onderwijs	9
Middelbaar Beroepsonderwijs	1

Van de 21 basisscholen zijn er 17 een Integraal Kind-centrum (IKC). In deze IKC's zit in ieder geval een voorschool voor peuters van 2,5 tot 4 jaar. Ook is er vaak kinderopvang of buitenschoolse opvang binnen het IKC aanwezig. Binnen het voortgezet onderwijs zijn alle niveaus, van Praktijkonderwijs tot aan het VWO vertegenwoordigd.

Kinderopvang

Kinderopvang		Buitenschoolse opvang		Gastouderopvang	
locaties	kindplaatsen ⁵	locaties	kindplaatsen	locaties	kindplaatsen
35 ⁶	1.206	31	1.167	93	535

¹ Bron: Kennispunt Twente

² Bron: Kennispunt Twente

³ Bron: dashboards.cbs.nl/onderwijsachterstanden

⁴ Bron: Officiële telling leerlingenaantallen gemeente Hengelo teldatum 1 oktober 2023

⁵ Bron: Landelijk Register Kinderopvang peildatum 1 januari 2024

⁶ Inclusief voorschoollocaties

4 Totstandkoming van de LEA

Voor de totstandkoming van de LEA hebben we met diverse partijen gesproken en ideeën opgehaald. In de Programmaraad Opgroeien en Ontwikkelen is de eerste aanzet gegeven voor de start van het proces. Vanuit de Programmaraad is een werkgroep samengesteld met vertegenwoordigers vanuit de kinderopvang, primair onderwijs, voortgezet onderwijs en gemeente. Met deze werkgroep hebben we verdere voorbereidingen getroffen om de LEA vorm te geven.

In april 2023 hebben we tijdens een brainstormmiddag input opgehaald voor de nieuwe LEA. Bij deze middag waren ca. 35 vertegenwoordigers aanwezig van de Kinderopvang, Primair Onderwijs (PO), Voortgezet Onderwijs (VO), Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO), GGD Twente, Samenwerkingsverbanden PO en VO, Expertisecentrum Jonge Kind, Cultuurwijs Hengelo en gemeente.

In deze middag hebben we ons laten inspireren over kansengelijkheid met verschillende presentaties. Daarna zijn we in groepen gaan brainstormen over ambities en acties ten aanzien van dit thema. Het was een vruchtbare middag waarin we veel hebben opgehaald. Met de werkgroep hebben we vervolgens alle input geclusterd en in meerdere sessies verder uitgewerkt. Om meer zicht te krijgen op elkaars doelen, taal en projecten hebben we een analyse van de beleidsdocumenten van de verschillende onderwijspartners en kinderopvangpartners gedaan⁹.

De conceptversies van de LEA zijn vervolgens bij de verschillende achterbannen teruggelegd en zijn besproken binnen het Platform Kinderopvang Hengelo en de Programmaraad Opgroeien en Ontwikkelen.

De concept LEA is besproken in een beeldvormende politieke markt met de gemeenteraad van Hengelo op 19 maart 2024.

5 Ontwikkelingen

5.1 Lokale ontwikkelingen

• Transformatieplan Sociaal Domein

De gemeente Hengelo gaat het sociaal domein de komende jaren anders organiseren. Door te zorgen voor meer voorzieningen in de wijk, dichtbij de Hengeloërs. Maar ook door een groter beroep te doen op mensen zelf.

Dit vier belangrijkste kenmerken van de nieuwe manier van werken zijn:

1. *Normaliseren*: gewone problemen oplossen in het normale, dagelijkse leven. Wij zien tegenslag als iets dat erbij hoort. We maken problemen niet te groot door er meteen een etiket op te plakken en we zoeken eerst hulp in onze eigen omgeving.

2. *Preventie*: wat je voorkomt, hoef je achteraf niet te herstellen. Preventie vermindert de behoefte aan zwaardere

zorg. Dat scheelt niet alleen in de kosten, maar voor mensen zelf is het voorkomen van problemen natuurlijk ook veel prettiger.

3. *Wijkgerichte aanpak*: de gemeente dichtbij de Hengeloërs. We willen meer gebruik maken van wat er in de wijk al is: van scholen en zwembaden tot wijkcentra en huisartsenpraktijken. We organiseren ondersteuning dicht bij huis, in een vertrouwde omgeving en in aansluiting op het gewone leven van de Hengeloër.

4. *Nieuw zakelijk partnerschap*: een kleiner aantal organisaties en een ander contract. Door de financiering op een andere manier te organiseren, geven we deze organisaties meer ruimte om hun eigen keuzes te maken, maar ook meer verantwoordelijkheid. We gaan minder afrekenen op individuele trajecten, maar kijken meer naar het resultaat als geheel.

Het Nieuw Hengelo's Model

⁹ Zie bijlage 4

Sociale basis

Een brede, sociale basis vormt het belangrijkste onderdeel van het model. Daaronder vallen alle aspecten en voorzieningen die bij het dagelijks leven horen. Van school en werk tot buurtzorg en sportverenigingen. We gaan deze voorzieningen (nog) meer organiseren in de wijk zelf, laagdrempelig en dichtbij inwoners. Het idee hierachter is dat we zo problemen voorkomen, dat er minder specialistische ondersteuning nodig is en dat we op die manier ook kosten kunnen besparen.

Basisondersteuning

Voor de inwoners voor wie de sociale basis niet voldoende is, organiseren we basisondersteuning. Deze ondersteuning vindt ook zoveel mogelijk plaats in de wijk. De wijkteams vervullen hier een belangrijke rol in. Inwoners kunnen zich op één plek in de wijk melden. Of het nou gaat om vragen over opvoeden, schulden, eenzaamheid of verslaving. Het wijkteam kijkt vervolgens wat er nodig is. Het team kan ook doorverwijzen naar andere instanties of organisaties. Onder de basisondersteuning vallen ook groepsactiviteiten, zoals daginvulling en andere activiteiten waar professionele begeleiding bij aanwezig is.

Maatwerkondersteuning

Tot slot is er maatwerkondersteuning mogelijk als andere vormen van ondersteuning (tijdelijk) niet voldoende zijn. U kunt hierbij denken aan specialistische en individuele ondersteuning, zoals huishoudelijke hulp en de jeugdreclassering. Met een stevige sociale basis en de basisondersteuning op orde, verwacht de gemeente dat inwoners minder een beroep hoeven te doen op maatwerkondersteuning. Tussen de sociale basis, de basisondersteuning en de maatwerkondersteuning lopen geen strakke grenzen. Er vindt overal samenwerking plaats. We doen een tandje erbij als dat nodig is, en we halen dat er weer af zodra dat kan.

Scholen en kinderopvang maken onderdeel uit van de sociale basis en basisondersteuning en zijn een belangrijke vind- en werkplaats in de wijk.

• Duurzaam Hengelo. Koers richting 2050

We koersen op een duurzaam Hengelo met een passende voetafdruk. Dat doen we aan de hand van het Hengelose Achtje als kringloop met zes thema's die elkaar versterken en samen bijdragen aan een duurzame gemeente: Leefomgeving gezond, leefbaar en inclusief, Duurzame economie, Schone mobiliteit, Circulair en Klimaatbestendig, biodivers en groen.¹⁰

Duurzaamheid gaat ons allemaal aan. Onze jonge generatie is hierbij essentieel. We pakken kansen om met alle partijen samen te werken aan een duurzaam Hengelo voor nu en de toekomst. We betrekken iedereen in Hengelo bij duurzaamheid en zetten in op gedragsverandering. Capaciteit (weten wat er speelt en wat je moet doen), motivatie (de wil om te veranderen) en gelegenheid (de omstandigheden om het gedrag te kunnen uitvoeren) zijn hiervoor belangrijk. Daarmee is duurzaamheid ook een vanzelfsprekend deel van deze lokale educatieve agenda.

Voorkomen van energiearmoede door kennis over besparing, bevordering van een duurzame leefstijl, meer zelfredzaamheid en circulariteit door bijvoorbeeld meer vaardigheden te hebben om je eigen spullen (fietsband) te repareren, ook met het oog op de vergrijzing, interesse wekken in beroepen van de (duurzame) toekomst, zijn hier voorbeelden van.

5.2 Regionale ontwikkelingen

• Twentse Belofte¹¹

De Twentse Belofte is het regionale plan om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. In de Twentse Belofte werken de 14 Twentse gemeenten en het onderwijs samen. Er worden vijf beloften gedaan aan alle jongeren in Twente die het niet zelfstandig lukt om hun school af te maken of werk te vinden of te houden. Deze vijf beloften zijn:

Belofte 1: Jongeren die de overstap maken naar een nieuwe school zijn goed voorbereid en op de nieuwe school komt de (extra) ondersteuning direct op gang.

Belofte 2: Jongeren met een hogere kans op schooluitval worden op school extra ondersteund om zich te ontwikkelen en een startkwalificatie te halen.

Belofte 3: Jongeren die zonder startkwalificatie van school gaan worden persoonlijk begeleid naar een passende vervolgstap

Belofte 4: Werkende jongeren die ondersteuning nodig hebben worden goed begeleid zodat ze aan het werk blijven en daarnaast ook blijven leren

Belofte 5: Jongeren die niet op school zitten of aan het werk zijn worden benaderd en begeleid zodat ze terug naar school kunnen, aan het werk of allebei.

• Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente

In de samenwerkingsagenda¹² zijn de acht leidende principes van de Regiovisie verder uitgediept en geclusterd in vijf actielijnen. Twee van deze actielijnen zijn met name relevant voor kinderopvang en onderwijs. Dit zijn de actielijnen 'Onderwijs en zorg' en 'Samenwerken met de sociale basis'. Binnen de actielijn 'Onderwijs en zorg' zijn verschillende opgaven beschreven:

Opgave 1: De basis versterken op alle schoollocaties. We gaan door met het opzetten en invoeren van 'schoolaanwezigheidsbeleid' op alle scholen in Twente. We streven ernaar om beter in staat te zijn om de schoolgang te behouden of te herstellen bij ernstige (sociale) problematiek. Hiervoor verbinden we de initiatieven vanuit het expertisenetwerk (RET en Verklarende Analyse) met de thuiszitterstafel.

Opgave 2: Versterken samenwerking op schoollocaties met sociale problematiek. Op sommige scholen in Twente speelt relatief veel sociale problematiek, is het jeugdzorggebruik relatief hoog én zijn de onderwijskansen relatief laag. Om de jeugdigen op deze scholen betere kansen te bieden is een interprofessionele aanpak nodig. De basis daarvoor is een school-klas-kind-analyse.

¹⁰ Duurzaam Hengelo, koers richting 2050

¹¹ Twentse Belofte 2020 - 2024

¹² Meerjarige Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente, versie 1 juni 2023

Opgave 3: Samenwerking versterken op 35 zorgintensieve scholen (V)SO, SBO en PRO) in Twente. Er zijn 35 scholen in Twente waar een groot deel van de jeugdigen ook jeugdzorg krijgt. Bovendien wordt vaak een deel van de jeugdzorg ingezet op of tijdens school. We streven naar een betere coördinatie van deze samenwerking, zodat jeugdigen en ouders beter geholpen worden en professionals beter met elkaar kunnen afstemmen.

Opgave 4: Samenwerking gemeenten, onderwijs en zorgpartners faciliteren. Het netwerk van onderwijs en zorg is heel groot. Er is veel kennis en Twentse data. Wij zorgen dat die wordt ontsloten en toepasbaar wordt gemaakt. We organiseren kennis- en inspiratiesessies en zorgen voor de doorontwikkeling van de Twentse onderwijs-jeugdhulpmonitor. Vanuit de actielijn 'Samenwerken met de sociale basis' is de volgende opgaven relevant:

Opgave 5: Verbinding tot stand brengen tussen het Twentse zorglandschap en de sociale basis, waarbij elke gemeente zijn eigen inkleuring bepaalt. We creëren een verbinding tussen de regionale specialistische jeugdhulp en de lokale sociale basis. Met als doel de samenwerking versterken en van elkaar leren op gemeenschappelijke thema's en ontwikkelingen. Het is een centrale plek waar aanbieders, organisaties en gemeenten samenkomen om bij te dragen aan de doelstellingen van de Regiovisie en de Hervormingsagenda (HVA). Hier kunnen zij gezamenlijk werken aan het verwezenlijken van deze doelen.

5.3 Landelijke Ontwikkelingen en aandachtspunten

Er zijn een aantal landelijke ontwikkelingen en aandachtspunten waarmee we rekening moeten houden in deze LEA.

• Arbeidsmarktkrapte

De arbeidsmarkt voor onderwijs en kinderopvang is krap. Er is meer vraag naar goed gekwalificeerd personeel dan aanbod. Dat betekent dat er niet altijd voldoende gekwalificeerd personeel te krijgen is. Dit kan van invloed zijn op de kwaliteit die in de kinderopvang en het onderwijs geboden wordt en leidt tot het maken van andere keuzes over de inrichting of vorm van het onderwijs. Bijvoorbeeld verdergaande samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang of een andere indeling van de (rijke) schooldag.

• Stelselwijziging kinderopvang per 2027

Er ligt een voorstel vanuit het Rijk om het stelsel voor kinderopvang te wijzigen. Dit betekent dat op zijn vroegst vanaf 2027 voor alle werkende ouders de kinderopvang voor 96% wordt vergoed. Ouders hoeven geen kinderopvangtoeslag meer aan te vragen. De financiering loopt via de kinderopvang. Doordat kinderopvang voor veel ouders goedkoper wordt, is de verwachting dat er meer vraag zal zijn naar kinderopvang. In combinatie met de nu al aanwezige personeelstekorten kan het lastig zijn om kwalitatief goede kinderopvang te blijven bieden, vooral voor de kinderen die het vanwege achterstanden extra hard nodig hebben. Ons kwaliteitskader voorschool en uitvoeringsregeling voorschool zullen we hier op moeten aanpassen.

De stelselwijziging biedt ook mogelijkheden. Door het inrichten van een rijke schooldag, kunnen er andersoortige arbeidscontracten met pedagogisch medewerkers worden afgesloten, die tevens meer mogelijkheden bieden voor het inzetten op het talent dat men heeft.

• Inclusiever onderwijs en kinderopvang

Het ministerie van OCW streeft naar inclusiever onderwijs vanaf 2035. Waarbij alle kinderen en jongeren recht hebben op onderwijs, als essentiële stap naar volwaardige en gelijkwaardige deelname aan de samenleving. Ze willen dat realiseren door een inclusiever onderwijssysteem, waarbij jongeren met en zonder een extra onderwijssteuning samen naar school gaan. Dit betekent dat we onderwijs anders moeten inrichten dan we nu doen en er voldoende ondersteuningsmogelijkheden voor ieder kind aanwezig moet zijn om het onderwijs goed te kunnen volgen.

• Meer aandacht voor kansengelijkheid

Vanuit het ministerie van OCW is er een visie op kansengelijkheid gelanceerd, waarbij er ingezet wordt op een vijftal punten:

- Focus op de startpositie van jonge kinderen, vanaf 2,5 jaar: investeringen in de kwaliteit en het bereik van vóór- en vroegschoolse educatie;
- Garanderen van de basiskwaliteit van het onderwijs: met een meerjarige aanpak aan de basisvaardigheden voor leerlingen en door de beschikbaarheid van goede leraren, vooral waar dat het meeste nodig is;
- Zorg voor gelijke toegang tot onderwijs: stimuleren dat leerlingen ongeacht het inkomen van hun ouders toegang hebben tot scholen en extra activiteiten;
- Verrijking van de omgeving voor kinderen en jongeren: in het programma School en Omgeving bieden gemeenten, scholen en maatschappelijke organisaties een rijke schooldag aan leerlingen;
- Vergroten van flexibiliteit en maatwerk in het onderwijs: praktijkgerichte programma's in het hele onderwijs en meer flexibiliteit in de overgang naar voortgezet onderwijs.

Dit betekent dat we rekening houden met de aandacht voor kansengelijkheid in onze lokale agenda en daar waar mogelijk aansluiten bij de ingezette programma's van het Rijk.

• Hervormingsagenda jeugd

De hervormingsagenda jeugd is in 2023 vastgesteld door het Rijk. Met deze agenda wordt steviger ingezet op de verbinding van jeugdhulp met aanpalende domeinen zoals onderwijs. De opgave die hierin benoemd wordt, is dat problemen in de context van het gezin worden opgepakt. Niet altijd is jeugdhulp voor een kind de meest passende hulp, bijvoorbeeld omdat problemen worden veroorzaakt door stress of schulden van ouders. Dit vraagt om ondersteuning van kind en gezin en investeringen in aanpalende domeinen zoals het onderwijs, volwassenen-ggz en bestaanszekerheid zowel door het Rijk als door gemeenten. In deze agenda zijn afspraken opgenomen met de verschillende domeinen. Ten aanzien van onderwijs en kinderopvang zijn dat de volgende¹³:

¹³ Hervormingsagenda Jeugd 2023 -2028

Het Rijk investeert in 2023 en de daaropvolgende jaren in de versterking van de onderwijskwaliteit en heeft de ambitie de ondersteuning op scholen te versterken en zo onder meer kansengelijkheid te bevorderen. Hierbij wordt ingezet op:

- De verbeteraanpak passend onderwijs en het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en zorg. Ook wordt ingezet op collectief aanbod van zorg en onderwijs. Daarover worden over de grenzen van de domeinen heen goede afspraken gemaakt;
- Het Rijk werkt aan een landelijke norm voor de basisondersteuning in het kader van passend onderwijs. Deze landelijke norm geeft aan welke onderwijsondersteuning elke school minimaal moet kunnen bieden aan de leerling. De norm wordt ontwikkeld in verschillende stappen, waarbij de eerste een ontwikkeling op drie ondersteuningsgebieden is (lezen/spellen en dyslexie, meer- en hoogbegaafdheid, en leergedrag)

Gemeenten, onderwijs, opvang en zorg zorgen gezamenlijk voor een meer collectief aanbod van ondersteuning en zorg in het onderwijs en de opvang. Afspraken hierover worden nader uitgewerkt in de 'Verbindingsroute onderwijs, opvang en zorg'.

- In deze samenwerking wordt expliciet vastgesteld welke vragen in de collectieve ondersteuning worden beantwoord en op welk moment er individuele jeugdhulpvoorziening nodig is. De collectieve ondersteuning is hierbij voorliggend. Groepsgerichte voorzieningen hebben bovendien de voorkeur boven een individueel gerichte aanpak;
- Op basis van het onderzoek 'Naar collectieve financiering van Zorg in Onderwijstijd' wordt uitgewerkt hoe zorg in onderwijstijd collectief in het onderwijscluster 3 en 4 wordt ingezet vanuit de Jeugdwet en de Wlz.
- In deze werkagenda staan de acties die de komende jaren worden uitgevoerd om de samenwerking te verbeteren en hiervan te leren. Het gaat daarbij onder meer om niet-vrijblijvende afspraken over de samenwerking van verschillende professionals, organisaties en bestuurders, waaronder de hiervoor genoemde afspraken over collectief aanbod van ondersteuning en zorg, inclusief collectieve financiering. Dit is in aansluiting op de basisondersteuning zoals beschreven in de ondersteuningsplannen van de Twentse Samenwerkingsverbanden VO en PO.

• Wijzigingen in participatiewet en RMC wetgeving

De wetgeving rondom de begeleiding van jongeren met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt wordt aangepast. Er is nieuwe wetgeving in de maak. De nieuwe wetgeving moet ingaan per 1 augustus 2025. Met de aankondiging van de nieuwe wetgeving is de naam van het Regionale Meld- en Coördinatiepunt (RMC) gewijzigd in Doorstroompunt. De nieuwe wetgeving¹⁴ is erop gericht om de kansengelijkheid te vergroten door jongeren met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden bij de overgang van school naar werk en bij het behouden van werk bij (dreigende) werkloosheid. Het nieuwe wetsvoorstel bestaat uit vier samenhangende maatregelen:

1. MBO studenten die dit nodig hebben, kunnen extra loopbaanbegeleiding krijgen in de laatste fase van de opleiding en indien nodig tot een jaar na het behalen van het diploma;
2. De leeftijd van de jongeren waar het Doorstroompunt (RMC) zich op richt, wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar;
3. Gemeenten krijgen een rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk die zelfstandig of met lichte ondersteuning van school of het Doorstroompunt hun weg op de arbeidsmarkt niet kunnen vinden. De ondersteuning van de gemeente kan al starten tijdens de schooltijd;
4. Bij de uitvoering van deze drie maatregelen is het belangrijk dat scholen, de gemeenten en het Doorstroompunt goed met elkaar samenwerken. De basis voor samenwerking tussen scholen, gemeenten en Doorstroompunt op casusniveau en de benodigde gegevensuitwisseling wordt geregeld. Scholen, het Doorstroompunt en gemeenten worden verplicht met elkaar samen te werken bij de totstandkoming en uitvoering van een aanvullend regionaal programma.

¹⁴ Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk consultatie, W13026.K-1, juli 2023

6 Visie

We werken als gemeente, kinderopvang en onderwijs integraal samen om gezamenlijk de kansengelijkheid voor Hengelose kinderen en jongeren van 0 tot 27 jaar te vergroten. We zien elkaar als partner in deze opgave en we realiseren ons dat we elkaar nodig hebben om ons doel te bereiken. Hiertoe is het belangrijk dat we denken en handelen vanuit één visie. We realiseren ons dat we naast een onderlinge goede samenwerking ook de samenwerking met partners in de wijk en in de stad moeten opzoeken om de kansen voor kinderen te vergroten.

We erkennen dat gelijke geschiktheid niet altijd leidt tot dezelfde kansen in het onderwijs, doordat kinderen en jongeren opgroeien in ongunstige omstandigheden en door risicostapeling van deze omstandigheden. Kansen in het onderwijs worden, volgens onderzoek van het Verweij Jonker Instituut, bepaald door 30 factoren op het niveau van de leerling, de ouders, de school, de wijk en de samenleving¹⁵. Om gelijke kansen mogelijk te maken is het noodzakelijk gericht te investeren.

Het belang van een positieve interactiekwaliteit in de vroege jaren van een kind kan niet genoeg benadrukt worden. Het is juist in deze cruciale fase dat de kinderopvang en het onderwijs een grote rol spelen in de ontwikkeling van het kind. We richten ons daarom op het versterken van de

interactiekwaliteit in de kinderopvang en het onderwijs. We investeren juist in de vroege jaren, preventief, zodat op de langere termijn problemen voorkomen worden, bijvoorbeeld in het Voortgezet Onderwijs (VO) of het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO).

We streven naar een inclusievere, ondersteunende, gezondere en duurzame leeromgeving, waarin ieder kind de mogelijkheid krijgt om zijn of haar volledige potentieel te benutten. We vinden het belangrijk dat kinderen, met en zonder beperking, naar hetzelfde onderwijs of dezelfde kinderopvang kunnen gaan. We zorgen ervoor dat we de juiste ondersteuning bieden aan onze kinderen en jongeren, zonder te problematiseren.

Onze kinderopvang en scholen zullen niet alleen gericht zijn op academische groei, maar ook op het bevorderen van sociale vaardigheden, creativiteit en een positieve mindset/gezondheid.

We werken onze visie uit binnen drie thema's:

1. Onderwijskansenbeleid
2. Integraal en inclusiever onderwijs & kinderopvang
3. Doorgaande leerlijn

¹⁵ Kansengelijkheid in het Onderwijs, Verweij Jonker Instituut, juli 2021, bijlage 2

7 Uitwerking thema's en ambities

In dit hoofdstuk werken we de thema's en ambities nader uit. Niet in detail, maar op hoofdlijnen. Per ambitie geven we in een schema aan:

- waarom we dit doen;
- wat we daarvoor doen; en
- hoe dit merkbaar of meetbaar is over vier jaar.

We doen nu ook al veel dingen. Daarom hebben we per ambitie aangegeven welke acties of projecten we nu al doen,

die een bijdrage leveren aan de ambitie. Daarnaast geven we ook aan wat mogelijke nieuwe kansen zijn om op te pakken. Deze lijst is niet uitputtend. Wat we uiteindelijk exact gaan oppakken wordt nader uitgewerkt in plannen van aanpak per actie of project. De opgaven worden vormgegeven in samenwerking met alle partners. Bij de ene opgave zal het onderwijs of de kinderopvang meer aan zet zijn bij een andere is dat de gemeente. Jaarlijks stemmen we af op welke opgaven we in gaan zetten.

7.1 Onderwijskansenbeleid

Ambitie 1: We vergroten de basisvaardigheden van kinderen, jongeren en hun ouders (taal, rekenen, sociaal emotionele en motorische ontwikkeling, digitale geletterdheid en burgerschap)		
Waarom doen we dit?	Wat doen we daarvoor?	Hoe is dit merkbaar of meetbaar over vier jaar?
<p>Basisvaardigheden zijn belangrijk voor ieder kind om zich voldoende te kunnen ontwikkelen en zich later zelf te redden in de maatschappij. Hierbij leggen we de nadruk op het vergroten van deze vaardigheden bij jonge kinderen (0-6 jaar) en hun ouders, omdat daar de effecten het grootst zijn. En op de kinderopvang, scholen en wijken daar waar dat het meest nodig is (met het grootste risico op onderwijsachterstand)¹⁶. Preventief. We merken dat deze basisvaardigheden nog onvoldoende op orde zijn. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat hoe jonger hierop wordt geïnvesteerd, hoe meer effect dit heeft.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op het vergroten van de samenwerking met ouders (thuisbetrokkenheid) bij de ontwikkeling van hun kinderen met specifieke aandacht voor ouders van doelgroepkinderen. • We investeren in doorgaande educatieve leerlijnen tussen de kinderopvang en de basisschool. • We ontwikkelen een leerlijn van 0 - 2,5 jaar in aansluiting op VVE. • We versterken de interactiekwaliteit van pedagogisch medewerkers en leerkrachten. • We blijven investeren in de kwaliteit van de kinderopvang en specifiek in VVE. We prioriteren hierbij op die locaties waar het risico op onderwijsachterstanden het grootst is. • We werken aan één taallijn (anderstaligen en VVE) in Hengelo en leggen hierbij een relatie met laaggeletterdheid. • We creëren een omgeving voor kinderen, zodat ze tot leren kunnen komen, hierbij nemen we nadrukkelijk de context van deze kinderen mee (wijk, gezin etc.). • We overbruggen de lacune in het leren door de zomervakantie voor kinderen die dat nodig hebben. • We gaan uit van hoge verwachtingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle ouders van doelgroepkinderen (VVE) werken met een thuisprogramma, zoals VVE thuis. • Het bereik van VVE stijgt naar 85% in 2027 (VVE monitor). • VVE kinderen worden in ieder geval gevolgd in hun ontwikkeling tot en met groep 3 en krijgen een passend programma aangeboden. • Alle (VVE) kinderen en zorgkinderen worden, in ieder geval, 'warm' overgedragen naar groep 1. • Alle VVE kinderen starten, in ieder geval, kansrijker in groep 3. (Vanuit metingen IKC's) • Alle IKC's weten welke kinderen in de voor-schoolse periode VVE hebben gehad en werken samen met de kinderopvang. Over VVE kinderen en/of zorgkinderen vindt terugkoppeling plaats naar de kinderopvang. • Leerkrachten/pm'ers zijn pedagogisch en didactisch vaardiger. Dit wordt gemeten met kwaliteitskaarten en groepsbezoeken. • Alle kinderen krijgen een passend onderwijsadvies voor de overgang naar het VO. Waar nodig wordt kansrijk geadviseerd of vindt dubbele advisering plaats. (meten via Regionale Dashboard Gelijke Kansen) • VVE kwaliteitsmeting door onderwijsinspectie is goed. • 125 leerlingen doen mee aan de zomerschool in 2027. • Op ieder IKC is/blijft een Bieb op school, die up to date gehouden wordt. • In 2027 is er een doorgaande leerlijn van 0 - 13 jaar. • Ouderbetrokkenheid is geborgd in de in onderwijsaanpak.

¹⁶ Bijlage 3: Onderwijsachterstanden in Hengelo

Wat doen we al?	Nieuwe kansen
<ul style="list-style-type: none"> • VVE ouderprogramma's afgestemd op de doelgroep • We werken aan Eén taallijn in Hengelo (taalgroep ouders). • Deskundigheidsbevordering PMers en leerkrachten via EJK. • Rijke schooldag. • Taalpunt/taalklas. • Kansrijke start, de eerste 1000 dagen. • Overeenkomst Bieb op School. • Cultuureducatie (verbinding peuters-basisonderwijs). • Zomerschool. • Inzet SPUK/Gala. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet van LOES op kinderopvang en school • Project provincie versterken basisvaardigheden (leerlijn en proeftuin). • Uitwisseling pedagogisch medewerkers kinderopvang en leerkrachten groep 1 en 2. • Deskundigheidsbevordering leerkrachten over verslaving, weerbaarheid, burgerschap e.d. • Samenwerking zomerschool/zomerprojecten school en kinderopvang om zomer te overbruggen. • Gratis kinderopvang. • Integreren van de al lopende lijnen in combinatie met nieuwe passende activiteiten, zoals zelfredzaamheid en duurzaamheid.

Ambitie 2 : We bieden kinderen en jongeren een breed ontwikkelingsperspectief		
Waarom doen we dit?	Wat doen we daarvoor?	Hoe is dit merkbaar of meetbaar over vier jaar?
<p>We willen kinderen en jongeren een brede kijk meegeven op de wereld om hun heen en de mogelijkheid bieden om hun talenten te ontdekken en ontwikkelen. We zetten hierbij vooral in op kinderen en jongeren die hier niet van huis uit mee in aanraking komen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op een op een rijke leeromgeving op IKC's (0 – 12 jaar), te starten met die IKC's die dat het meest nodig hebben. • We zetten in op een extra activiteiten onder en na school voor jongeren vanaf 12 tot 27 jaar. • We integreren de thema's wetenschap en techniek, burgerschap, gezondheid, zelfredzaamheid en duurzaamheid in de rijke leeromgeving en extra activiteiten. 	<ul style="list-style-type: none"> • De vijf IKC's met de hoogste achterstandscores hebben een rijke schooldagaanbod van tenminste 10 uur extra in 2027. • Met het rijke schooldagaanbod op deze vijf IKC's bereiken we minimaal 80% van de leerlingen. • In 2027 hebben alle IKC's een rijke schooldagaanbod van tenminste 4 uur per week. • Het rijke schooldagaanbod bestaat uit minimaal 5 uur per week in 2025 en 10 uur per week in 2027. • Jaarlijks wordt de rijke schooldag per IKC geëvalueerd. • 1250 leerlingen in het PO maken gebruik van een rijke schooldag in 2025. • We zien dit aan de deelname aan de activiteiten van Cultuurwijs Hengelo. • We zien dit aan de deelname aan de activiteiten van het jongerenwerk en Studio 15.

Wat doen we al?	Nieuwe kansen
<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieaanvraag Rijke Schooldag • Studio 15 • Weekendschool • Zomerschool • Programma gezonde wijkaanpak • Cultuureducatie • Sportstimulering • Jongerenwerk • Wetenschap en technieklijn • Sterk techniekonderwijs • Deelname aan Energy challenge door enkele scholen 	<ul style="list-style-type: none"> • In samenwerking met o.a. cultuureducatie, Hengelo Sport, bedrijfsleven, combifunctionarissen, brugfunctionarissen en aanverwante partijen een passend programma aanbieden op scholen. • Kinderwerk. • Samenwerking zomerschool/zomerprojecten school en kinderopvang om zomer te overbruggen. • Integratie rijke schooldag met sociaal domein. • Meedoen aan maatschappelijke diensttijd. • Jongeren betrekken bij maatschappelijke opgaven. • Gebruik maken van mogelijkheden en lespakketten op gebied van duurzaamheid en zelfredzaamheid (zoals lespakket Luchtkwaliteit).

Ambitie 3 : We signaleren zo vroeg mogelijk en zetten preventief in

Waarom doen we dit?	Wat doen we daarvoor?	Hoe is dit merkbaar of meetbaar over vier jaar?
<p>Vanuit wetenschappelijke inzichten blijkt dat de omstandigheden waarin kinderen opgroeien van invloed zijn op hun kansen in de schoolloopbaan. Hoe eerder we hier iets aan kunnen doen, hoe groter het effect is. Dit is ook van belang bij ontwikkelingsproblemen van het kind zelf. Daarom is het nodig om vroegtijdig te signaleren, zodat we hierop actie kunnen ondernemen. Zo mogelijk preventief.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We blijven de signaleerfunctie in de kinderopvang Hengelo breed beleggen bij het Expertisecentrum Jonge Kind (EJK) • We onderzoeken de inzet van een signaleerfunctie binnen de Buitenschoolse Opvang (BSO) • We investeren in deskundigheidsbevordering t.a.v. vroegsignalering (o.a. armoede, laaggeletterdheid) bij leerkrachten en pedagogisch medewerkers. • We zetten in op een laagdrempelige contactfunctie (brugfunctionaris) voor ouders op die scholen die dat het meest nodig hebben. • We zetten extra in op Jongerenwerk in het PO en VO. • We zetten extra in op het Schoolmaatschappelijk Werk in het VO. • We zetten in op preventieve begeleiding van kinderen en jongeren. • We zetten in op de Gezonde schoolaanpak (o.a. ontbijt op school) en bewegend leren. • We zetten in op de signalering van laaggeletterdheid. • We zetten in op een duurzame samenwerking op het gebied van schoolveiligheid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het bereik van VVE stijgt naar 85% in 2027 (VVE monitor). • Alle kinderopvangorganisaties worden minimaal twee keer per jaar actief bezocht door het EJK. • Alle VVE kinderen en zorgkinderen starten kansrijker in groep 3. (Vanuit metingen IKC's) • Op tenminste zes IKC's en twee VO scholen is een brugfunctionaris werkzaam en worden ouders/gezinnen actief via de school bereikt. • Alle IKC's werken in 2027 met de gezonde schoolaanpak. • In 2027 zijn er minder dan tien thuiszitters volgens de definities van de samenwerkingsverbanden. • 95% docenten/pm-ers heeft cursus t.a.v. vroegsignalering (bijv. armoedesignalering) gevolgd in 2027. • We hebben met een gezamenlijke werkgroep van gemeente, onderwijs en aanverwante partijen een nieuw protocol schoolveiligheid opgesteld. Door dit protocol willen we de samenwerkingsafspraken duurzaam borgen. • In 2027 is het % jongeren dat mentaal weerbaar is gestegen t.o.v. 2023 (GGD gezondheidsmonitor) • Kinderopvang en onderwijs heeft een start gemaakt om bewegend leren onderdeel te laten zijn van het lesprogramma.

Wat doen we al?	Nieuwe kansen
<ul style="list-style-type: none"> • Vroegsignalering door EJK in kinderopvang • Samenwerking Stichting onderwijsbegeleiding • Schoolfruit • Sport en cultuurfonds • Kindpakket • Schoolzorgondersteuners op IKC's • Jongerenwerk op het VO (huiskamer) • Schoolmaatschappelijk werk op VO • Kansrijke start, de eerste 1000 dagen 	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking School's Cool • Samenwerking Jeugdeducatiefonds • Cursus armoedesignalering • Armoede bespreekbaar maken, laaggeletterdheid, lage basisvaardigheden (stichting lezen en schrijven) • Inzet brugfunctionaris/kansencoach • Integrale aanpak, context gericht van alle bovengenoemde activiteiten • Integratie jeugdhulp/ondersteuning en onderwijs • Samenwerking met partijen die kunnen bijdragen op gebied van zelfredzaamheid en duurzaamheid.

7.2 Integraal en inclusiever onderwijs & kinderopvang

Ambitie 1 : We stellen kinderen en hun ontwikkeling (nog meer) centraal, waarbij we integraal vanuit dezelfde visie en vanuit de context gericht naar kinderen en jongeren kijken.

Waarom doen we dit?	Wat doen we daarvoor?	Hoe is dit merkbaar of meetbaar over vier jaar?
<p>We willen dat alle kinderen dichtbij huis samen naar school kunnen gaan. Waarbij optimale ontwikkelmogelijkheden voor alle kinderen wordt gerealiseerd, ongeacht de ondersteuningsbehoefte (bijv. bij meer- en hoogbegaafdheid of leergedrag). We werken vanuit één visie, zodat kinderen op de school/ kinderopvang nabij tot optimale ontwikkeling kunnen komen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op het versterken van de PMers en leerkrachten in hun handelen (pedagogische basis) in kinderopvang en in het onderwijs. • We bieden voldoende en de juiste ondersteuning in het onderwijs, kinderopvang (of aanvullend) om het kind naar school of kinderopvang te laten gaan. • We maken een betere verbinding en samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en zorg, waarbij interprofessioneel werken het uitgangspunt is. • We zetten in op het vergroten van de samenwerking met ouders. • Op het gebied van meer- en hoogbegaafdheid brengen we in kaart welke inzet wordt gepleegd en onderzoeken we welk effect dit heeft. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het deelname percentage aan het SBO en SO is onder de 2% in 2027. • Er is meer uitwisseling van expertise tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs en tussen kinderopvang en onderwijs. • Er wordt samengewerkt rondom het kind/ jongere met het gezin en de (zorg)partners in de wijk. • In 2027 is het aantal thuiszitters in het PO en VO gedaald ten opzichte van 2024. • In 2027 is het % voortijdig schoolverlaters 1,9% (meten via dashboard DUO) • Er zijn Interprofessionele teams voor de ondersteuning van kinderen, ouders en leerkrachten op tenminste 6 IKC's in 2025 en 12 in 2027. • De zorgstructuur op het VO is verbeterd.

Wat doen we al?	Nieuwe kansen
<ul style="list-style-type: none"> • Doortonwikkeling JHT • Doorontwikkeling preventieteam • BSO+ • Stamtafel jeugd en jeugdtafels 	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgstructuren versterken VO • Verbinding met opleidingen over vaardigheden studenten • Groepen anders inrichten ivm extra ondersteuning en begeleiding • Uitwisseling van expertise • Ononderbroken lijn qua zorg (ondersteuningsbehoefte van het kind) in de overgang van IKC naar VO en van VO naar MBO

Ambitie 2 : Wij zorgen ervoor dat kinderen en jongeren elkaars leefwereld kennen

Waarom doen we dit?	Wat doen we daarvoor?	Hoe is dit merkbaar of meetbaar over vier jaar?
<p>We willen dat kinderen en jongeren met verschillende achtergronden en herkomst zoveel mogelijk met elkaar naar de kinderopvang en school gaan. We willen hiermee segregatie tegengaan en integratie bevorderen. Door elkaars leefwereld te kennen, komt er meer begrip voor elkaar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We investeren in burgerschap. • We brengen in kaart hoe het met de segregatie in Hengelo gesteld is en maken hierop een analyse. • We investeren in integrale groepen in de in de kinderopvang. • We investeren in gezamenlijke activiteiten naschools voor kinderen en jongeren. • We bevorderen de samenwerking tussen kinderdagopvang en voorschool. 	<ul style="list-style-type: none"> • Op tenminste vier IKC's werken voorschool en kinderdagopvang samen met geïntegreerde groepen van voorschool en kinderdagopvang. • We hebben een analyse in Hengelo van segregatie op scholen in Hengelo en hebben hierop acties geformuleerd (o.a. afstemmings- en toelatingsprocedures). • 1250 leerlingen in het PO maken gebruik van een rijke schooldag in 2025. • We zien dit aan de deelname aan de activiteiten van Cultuurwijs Hengelo. • We zien dit aan de deelname aan de activiteiten van het jongerenwerk en Studio 15.

Wat doen we al?	Nieuwe kansen
<ul style="list-style-type: none"> • Plan LHBTI • Bibliotheek, masterplan basisvaardigheden • Cultuureducatie • Sportstimulering • Studio 15 • Jongerenwerk • Trainingen sociaal emotionele weerbaarheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Vreedzame school en wijk • Verbinding activiteiten tussen school en wijk • Uitstel studiekeuzemoment naar 14/15 jaar

7.3 Doorgaande leerlijn

Ambitie 1 : We werken aan een gezamenlijke educatieve lijn van kinderopvang tot aan MBO, HBO, WO		
Waarom doen we dit?	Wat doen we daarvoor?	Hoe is dit merkbaar of meetbaar over vier jaar?
<p>We willen die educatieve leerlijnen stimuleren die kinderen en jongeren opleiden voor de arbeidsmarkt en het leven van morgen. Door afstemming in educatieve leerlijnen wordt de overgang van kinderen en jongeren van de ene naar de andere school makkelijker.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We versterken onderlinge samenwerking/uitwisseling om elkaars wereld te leren kennen. • We maken duidelijke afspraken over overgangen van de ene vorm van kinderopvang/onderwijs naar de andere. • We zorgen ervoor dat kinderen en jongeren kennismaken met verschillende beroepen in het bijzonder de krimpberoepen en de beroepen van de toekomst in de regio. • We zetten in op begeleiding van kwetsbare jongeren van het VO naar het MBO. • We integreren en borgen thema's als burgerschap, wetenschap en techniek, gezondheid, duurzaamheid en zelfredzaamheid in de hele leerlijn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ieder kind krijgt een passend schooladvies in de overgang van PO naar VO. • Er is één educatieve leerlijn van kinderdagopvang/voorschool naar vroegschool • Kinderopvang en onderwijs weten van elkaar wat ze doen en hoe ze elkaar kunnen versterken. • Meer jongeren kiezen voor techniek en zorg door een passend aanbod binnen de rijke schooldag en door het intensiveren van het toptraject (vmbo/MBO) en inzet op praktijkklassen HAVO/VWO. • In 2027 is het percentage voortijdig schoolverlaters 1,9%. (meten via dashboard DUO)

Wat doen we al?	Nieuwe kansen
<ul style="list-style-type: none"> • Sterk techniekonderwijs • Samenwerking Tetem • Wetenschap en technieklijn • POVO-commissie voor monitoring en onderlinge afspraken 	<ul style="list-style-type: none"> • Twee keer per jaar uitwisseling tussen Kinderopvang, PO, VO en MBO in verschillende samenstellingen • Implementatie wetenschap en talent op alle IKC's in 2027 • Uitstel studiekeuze naar 14/15 jaar

Ambitie 2 : We werken aan een gezamenlijke ondersteuningslijn van kinderopvang tot aan MBO, HBO, WO

Waarom doen we dit?	Wat doen we daarvoor?	Hoe is dit merkbaar of meetbaar over vier jaar?
<p>We zien dat overgangen van invloed zijn op kinderen en jongeren. Vanuit kinderopvang naar onderwijs en van het ene soort onderwijs naar het andere. We zorgen ervoor dat overgangen voor alle kinderen en jongeren soepel verlopen. Vooral jongeren, die ondersteuning nodig hebben, zijn gebaat bij een doorgaande lijn in ondersteuning als ze van de ene naar de andere school gaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op het gezamenlijke programma Twentse Belofte voor jongeren van 12 tot 27 jaar. • We werken voor kwetsbare jongeren vanaf 16 jaar met toekomstplannen • We maken een omslag van verzuim naar schoolaanwezigheid op alle scholen in Hengelo. • We hebben een warme overdracht van kinderopvang naar PO, van PO naar VO en van VO naar MBO. • We maken duidelijke afspraken over de ondersteuning van kinderen bij de overgang van de ene vorm van onderwijs naar het andere. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2027 is het percentage voortijdig schoolverlaters 1,9%. (meten via dashboard DUO) • In 2027 is het aantal thuiszitters in het PO en VO gedaald ten opzichte van 2024. (meten via samenwerkingsverbanden) • We hebben duidelijke afspraken over de warme overdracht van kinderopvang naar PO, van PO naar VO en van VO naar MBO. • Kinderen, jongeren en hun ouders ervaren een doorgaande ondersteuningslijn bij de overgang van de ene vorm van onderwijs naar de andere.

Wat doen we al?	Nieuwe kansen
<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering Programma Twentse Belofte • Thuiszitterstafel • Inzet huiswerkbegeleiding • Regionale visie schoolaanwezigheid en schoolaanwezigheidskaart • Inzet JIM • Zorgplatform ondersteuningscoördinatoren VO Hengelo, afstemming omtrent ondersteuning en bijzondere ontwikkelingen van leerlingpopulaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet mentoren School's Cool • Intensieve begeleiding op kwetsbare overgangen • Inzet LOES mbt overgang PO-VO • Inzet brugfunctionarissen • Uitstel studiekeuze naar 14/15 jaar

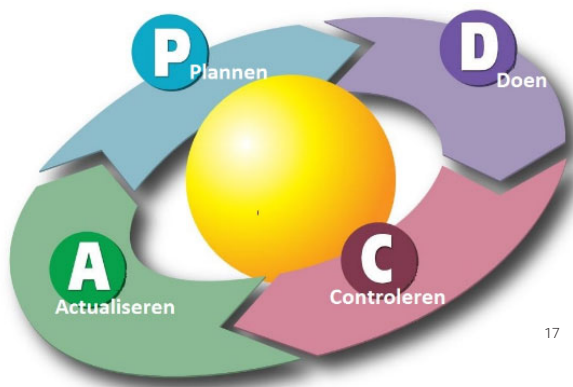

8 Werkwijze

We geven uitvoering aan de LEA door deze in de Programmaraad Opgroeien en Ontwikkelen op hoofdlijnen te bespreken. De thema's en ambities van de LEA fungeren als agenda voor de programmaraad. Vanuit de programmaraad wordt sturing gegeven aan de uitvoering van de LEA. Per ambitie wordt er bepaald waar we aan werken.

Plan van aanpak en evaluatie

Jaarlijks stellen we een plan van aanpak met een bestedingsvoorstel op. Deze stellen we vast in de Programmaraad en wordt daarna voorgelegd aan het college. Werkgroepen, in verschillende samenstellingen, zijn tussentijds actief om uitvoering te geven aan de invulling van hetgeen we willen bereiken. We benutten de eerste programmaraad in een jaar om de LEA te evalueren en te kijken waar we staan op de verschillende doelstellingen, waar we extra op in moeten zetten, waar we bij moeten sturen of waar we andere keuzes moeten maken. Voor de evaluatie gebruiken we de PDCA cyclus. Jaarlijks monitoren we de stand van zaken per item, per ambitie, uit de kolom hoe is dit meetbaar of merkbaar.

17

Samenwerking

De overleggen van de programmaraad zijn mede bedoeld om van elkaar te leren en in elkaars keuken te kijken. Minimaal één van de overleggen is een themabijeenkomst ingevuld door één of meerdere van de deelnemers. Dit kan ook een werkbijeenkomst op locatie zijn. De Programmaraad functioneert tevens als OOGO. De Programmaraad vergadert minimaal drie keer per jaar.

De volgende partijen nemen deel:

- Gemeente Hengelo, Wethouder onderwijs (vz), Beleidsadviseurs gemeente.
- Schoolbesturen (PO, V(S)O, MBO).
- Samenwerkingsverbanden PO en VO.
- VVE aanbieder(s)
- Een vertegenwoordiger namens de landelijke kinderopvangorganisaties (afgevaardigd door Platform Kinderopvang Hengelo).¹⁸
- Een vertegenwoordiger namens de plaatselijke kinderopvangorganisaties (afgevaardigd door Platform Kinderopvang Hengelo).

Als iemand niet aanwezig kan zijn, probeert hij/zij een vervanger af te vaardigen, zodat zoveel mogelijk alle partijen vertegenwoordigd zijn. Vertegenwoordigers in de Programmaraad moeten met mandaat aan tafel zitten.

Het is mogelijk dat er in de toekomst nog andere deelnemers aan de programmaraad worden toegevoegd.

¹⁷ PDCA cyclus van Deming

¹⁸ Aan het Platform Kinderopvang Hengelo nemen alle kinderopvangorganisaties en gastouderbureau's uit Hengelo deel evenals het Expertisecentrum Jonge Kind, GGD en gemeente.

9 Begroting

In onderstaande begroting voor 2024 geven we aan hoe de inzet op de thema's uit de LEA wordt bekostigd vanuit de gemeentelijke begroting van onderwijs. De posten Achterstandenbeleid Rijksmiddelen, Achterstandenbeleid eigen middelen en Onderwijsbeleid zijn posten die meerjarig doorlopen t/m in ieder geval 2027. De post SISA D14 Corona gerelateerde onderwijsvertraging is een incidentele post t/m juli 2025.

Naast de budgetten van onderwijs worden op de thema's ook middelen besteed vanuit andere budgetten (o.a. doorstroompunt, cultuur, sport, SPUK Gala). Daarnaast zijn er ook externe middelen, zoals budgetten vanuit het onderwijs en kinderopvang en vanuit het Rijk in de vorm van subsidies aan onderwijs en kinderopvang (bijvoorbeeld Rijke Schooldag en Brugfunctionaris).

Begroting 2024

SISA D14 Corona gerelateerde onderwijsvertraging (€ 372.000)

Dit is een incidentele post van Rijksmiddelen ontvangen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs. Deze middelen zijn tot en met juli 2025 te besteden. Uit deze middelen is onder meer ingezet op de Jeugdhulpteams op zorgintensieve scholen, de schoolzorgondersteuners (preventieteam) en extra inzet op cultuur.

Achterstandenbeleid Rijksmiddelen (€ 2,4 miljoen)

Van het Rijk krijgen we jaarlijks een beschikking voor middelen onderwijsachterstandenbeleid. Voor 2024 bedraagt deze ruim € 2,4 miljoen. Van 2023 worden de niet ingezette middelen overgeheveld naar 2024. Met de vaststelling van de jaarrekening 2023 weten we het uiteindelijke bedrag. Dit onderdeel wordt besteed aan onderdelen uit het thema onderwijskansenbeleid. Het gaat hierbij vooral om onze wettelijke taken ter bestrijding van onderwijsachterstanden. Uit deze post wordt de voorschool betaald en de pedagogisch coaches ten behoeve van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Hierbinnen valt ook een deel van de subsidie aan het Expertisecentrum Jonge Kind voor de kwaliteit VVE, algehele deskundigheidsbevordering in de kinderopvang en vroegsignalering. Daarnaast wordt het Expertiseteam Taal hieruit betaald. Het gaat hier om jaarlijkse uitgaven van ca. € 2,8 miljoen.

Achterstandenbeleid eigen middelen (€ 216.000)

Deze middelen worden ook ingezet op het thema onderwijskansenbeleid. Hier wordt onder andere de school Horizon uit betaald. Jaarlijks gaat het om een bedrag van ca. € 90.000. Ook wordt hieruit een deel van de subsidie aan het Expertisecentrum Jonge Kind betaald.

Onderwijsbeleid (€ 500.000)

Deze middelen worden ingezet op alle drie de thema's: onderwijskansenbeleid, integraal en inclusiever onderwijs/kinderopvang en doorgaande lijn. Hier wordt onder meer extra inzet jongerenwerk en schoolmaatschappelijk werk op het voortgezet onderwijs uit betaald. Daarnaast worden deze middelen besteed aan subsidies aan bijvoorbeeld stichting Halt, het Jeugdeducatiefonds, Tetem, Samenspel en Stichting Onderwijsbegeleiding. De jaarlijkse uitgaven bedragen ruim € 200.000.

LEA ontwikkelruimte

Met deze LEA willen we extra inzetten op de drie thema's onderwijskansenbeleid, integraal en inclusiever onderwijs/kinderopvang en doorgaande leerlijn. De LEA ontwikkelruimte zit binnen het begrote budget onderwijsbeleid. Per jaar maken we een bestedingsvoorstel met plan van aanpak op welke thema's en activiteiten we dit bedrag gaan inzetten. Dit wordt jaarlijks vastgesteld in de Programmaraad Opgroeien en Ontwikkelen en daarna vastgesteld in het college.

Bijlagen

I Ambities LEA 2019 – 2023 en wat we hebben bereikt

II 30 Factoren Model

III Onderwijsachterstanden in Hengelo

IV Analyse Beleid Onderwijs/kinderopvang partners Hengelo

Bijlage I Ambities LEA 2019 – 2023 en wat we hebben bereikt

Lokale Educatieve Agenda Hengelo 2019-2023

1 INTEGRAAL KINDCENTRUM (IKC) ONTWIKKELING

Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> - In 2022 gaat 80% van de kinderen in Hengelo tussen de 2,5 en 12 jaar naar een IKC. - In 2022 zit in alle IKC's een voorschool. - Alle kinderen hebben de mogelijkheid gebruik te maken van een voorschoolse voorziening. - Er is zicht op het non-bereik van voorschoolse voorzieningen in Hengelo voor kinderen vanaf 2,5 jaar. - De voorschool is toegankelijk voor alle kinderen. - Er is een goede doorgaande lijn qua leerlijn, ondersteuning en ouderbeleid tussen voorscholen en vroegscholen in Hengelo. - Het IKC stuurt aan op kwaliteit in de doorgaande lijn van 2,5 tot 12 jaar.
----------------	---

2 ONDERWIJSACHTERSTANDENBELEID

Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> - Kinderen starten zonder achterstand in groep 3 van de basisschool. - Er zijn minimaal 200 vve plekken op jaarbasis in de voorschool. - We streven naar 100% bereik van doelgroepkinderen. - Er is zicht op het non bereik van vve en er is een gerichte aanpak om het non-bereik aan te pakken. - De vve kwaliteit van de voor- en vroegscholen is goed. - De onderwijsachterstandaanpak in Hengelo gebeurt zoveel mogelijk in gemengde groepen zodat ook het groepsproces bijdraagt aan integratie en ontwikkeling van het kind.
----------------	--

3 VERVLECHTING ONDERWIJS EN ZORG

Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> - Kinderen/jongeren krijgen de voor hen noodzakelijke ondersteuning geboden in het onderwijs, zodat de omstandigheden optimaal zijn om het reguliere onderwijsprogramma te volgen. - We zetten samen met het onderwijs in op vernieuwende preventieve jeugdhulpaanpakken. - Preventief inzetten op verzuim door leerplicht en onderwijs. - Geen thuiszitters. - Bij zorgintensieve scholen (sbo, so, pro, vso) maken we een eenvoudiger, effectievere verbinding tussen onderwijs, zorg en jeugdhulp.
----------------	---

4 VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS (RMC)

Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> - Elke jongere een startkwalificatie of certificaat, niemand tussen wal en het schip - Elke jongere een ontwikkelingsperspectief. - Geen thuiszitters.
----------------	--

5 ONDERWIJSHUISVESTING

Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> - Alle leerlingen volgen in een kwalitatief goed en duurzaam gebouw onderwijs. - Evenwichtige spreiding en optimale benutting schoolgebouwen. - Gedeelde huisvesting met voorscholen, kinderopvang, buitenschoolse opvang en zorg krijgt voorrang in schoolgebouwen.
----------------	--

6 DOORGAANDE LIJN VOORSCHOOL/PO/VO/MBO EN AANSLUITING ONDERWIJS/ARBEIDSMARKT

Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> - Wetenschap & techniek is structureel opgenomen in het curriculum van (voor-) scholen. - (Voor-)scholen maken gebruik van de aanwezige voorzieningen op het gebied van techniek in Hengelo.
----------------	---

7 BREDE TALENTONTWIKKELING

Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> - Alle basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs in Hengelo nemen deel aan het programma cultuureducatie, waarbij ook specifiek aandacht is voor het doortrekken van het programma naar voorscholen, nascholen en het VMBO. - Sport wordt op alle scholen in Hengelo gestimuleerd, waarbij specifiek aandacht is voor het doortrekken van het programma naar voorscholen en voor sportstimulering op het VSO en PRO, (via Special Heroes en combifunctionaris) - Het opstellen van een lokaal sportakkoord.
----------------	---

8 GEZONDE EN VEILIGE SCHOOL

Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> - Alle (voor-)scholen hebben aandacht voor gezonde voeding. - Het opstellen van een lokaal preventieakkoord met het onderwijs. - Alle (voor-)scholen voeren de rookvrije school in.
----------------	---

9 BURGERSCHAP

Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> - Scholen hebben in de lessen op een passende manier aandacht voor LHBTI - Alle VO/MBO scholen realiseren een GSA (Gay straight alliance)
----------------	--

Wat we hebben bereikt tussen 2019 en 2023

1 Integraal Kindcentrum (IKC) ontwikkeling

Ca. 85% van de kinderen tussen de 2,5 en 12 jaar gaat naar een IKC. Alle voorscholen zitten in een IKC. Alle kinderen hebben de mogelijkheid gebruik te maken van een voorschoolse voorziening. De voorschool is toegankelijk voor alle kinderen. Er is een goede doorgaande leerlijn, ouderbeleid behoeft nog aandacht. Het IKC stuurt op kwaliteit.

2 Onderwijsachterstandenbeleid

Er zijn 200 VVE plekken op jaarbasis. We hebben beter zicht op non-bereik door de invoering VVE monitor. De VVE kwaliteit is goed, maar heeft wel blijvend aandacht nodig. Er is een kwaliteitscyclus en we hebben prestatieafspraken hierover. De onderwijsachterstandenaanpak gebeurt in gemengde groepen.

3 Vervlechting onderwijs/zorg

We zetten steeds meer in op samenwerking onderwijs/zorg. Inzet van schoolzorgondersteuners op IKC's en Jeugdhulp-teams op zorgintensieve scholen. We zijn hierin nog volop in ontwikkeling, maar hebben wel stappen gezet. Inzet op vroeg-signalering jonge kinderen door Expertise Centrum Jonge Kind (EJK).

4 Voortijdig Schoolverlaters

Blijft onder de aandacht. We hebben ingezet om uitval te verlagen en te voorkomen via Twentse Belofte. Samenwerking is door Twentse Belofte regionaal goed opgezet. Nazorg voor kwetsbare jongeren is ontwikkeld, 2 jaar begeleiding van Pro en VSO bij overstap naar werk of dagbesteding. We zetten in op toekomstplannen voor kwetsbare jongeren. Visie schoolaanwezigheid is ontwikkeld. Thuiszitterstafel is ingesteld. Hengelose scholen doen mee aan proeftuin schoolaanwezigheid.

5 Onderwijshuisvesting

Nieuwe IHP is nog in ontwikkeling, waarin hier aandacht voor is.

6 Doorgaande lijn

Wetenschap en techniek is opgenomen in het curriculum. Scholen kunnen gebruik maken van voorzieningen en evenementen, bijvoorbeeld van het onderwijsprogramma van het Makerfestival (Tetem). Sterk techniekonderwijs is ontwikkeld.

7 Brede talentontwikkeling

Alle scholen doen mee aan cultuureducatie. Voorschools en naschools is in ontwikkeling. Lokaal sportakkoord is opgesteld. Nieuwe sportvisie is ontwikkeld.

8 Gezonde en veilige school

Gezonde schoolaanpak is op aantal scholen al erg actief. Lokaal preventieakkoord is er. De rookvrije school is ingevoerd. Protocol veilige school is er en wordt geactualiseerd.

9 Burgerschap

Alle scholen doen mee. Er is blijvend aandacht voor. Nieuwe Beleidsnotitie is vastgesteld.

Bijlage II 30 Factoren Model ¹⁹

Leerling

1. Intelligentie
2. Gezondheid
3. Cultureel kapitaal
4. Identiteitsontwikkeling
5. Veerkracht
6. Zelfeffectiviteit (Self-efficacy)
7. Eigenaarschap/ doelmatigheid (agency)
8. Ambitie
9. Motivatie

Familie

10. Sociale status
11. Financiële middelen
12. Ouderlijk support
13. Sibling support
14. Stabiel huishouden
15. Sociaal kapitaal

School

16. Voor- en vroeg-schoolse educatie
17. Kwalitatieve beoordeling
18. Kwalitatieve docenten
19. Inclusief onderwijs
20. Curriculum
21. Gedifferentieerd onderwijs
22. Extra-curriculaire activiteiten

Wijk

23. Sociale klasse
24. Inkomen
25. Segregatie
26. Sociale veiligheid
27. Peer support

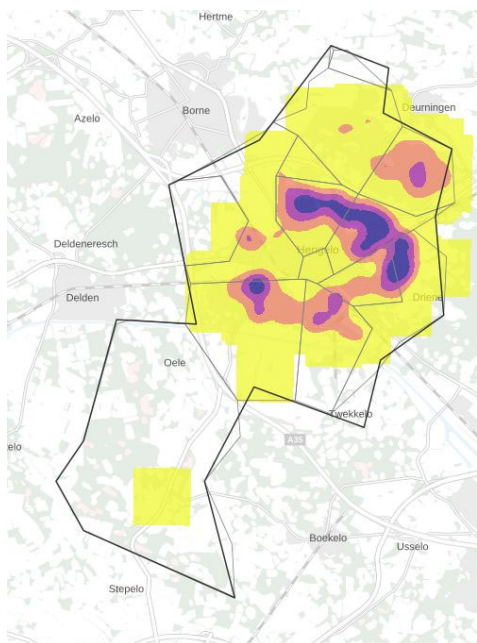
Samenleving

28. Sociale ongelijkheid
29. Onderwijssysteem
30. Institutioneel racisme

¹⁹ 30 Factoren Model, Verweij Jonker Instituut

Bijlage III Onderwijsachterstanden in Hengelo²⁰

In Hengelo bedraagt het percentage kinderen (2,5 – 13 jaar) dat een risico op een onderwijsachterstand heeft in 2023 15%.

Wijk	Aantal leerlingen 2,5 -13 jaar	Aantal leerlingen 2,5 - 13 jaar met risico op achterstand	% risico op onderwijsachterstand
Totaal	6885	1040	15
Wijk 00 Binnenstad	110		
Wijk 01 Hengelose Es	970	170	18
Wijk 02 Noord	870	215	25
Wijk 03 Hasseler Es	1185	135	11
Wijk 04 Groot Driene	710	180	25
Wijk 05 Berflo Es	545	100	18
Wijk 06 Wilderinkshoek	790	140	18
Wijk 07 Woolde	460	50	11
Wijk 08 Slangenbeek	1085	50	5
Wijk 09 Buitengebied	155		

²⁰ [Dashboards.cbs.nl/onderwijsachterstanden/](https://dashboards.cbs.nl/onderwijsachterstanden/)

Bijlage IV Analyse beleid Onderwijs/Kinderopvang partners Hengelo

Vanuit deze analyse komen de volgende aanknopingspunten voor een gezamenlijke visie vanuit het beleid van deze organisaties. De belangrijkste aanknopingspunten in de beleidsdocumenten zijn:

1. Aandacht voor kwalitatief goed onderwijs en kinderopvang voor alle leerlingen, met extra aandacht voor kwetsbare leerlingen..
2. Versterken van samenwerking met externe partners en stakeholders.
3. Aandacht voor een gezonde en vitale leer- en werkomgeving.
4. Het implementeren van passend onderwijs en het bevorderen van inclusie.
5. Innovatie en digitalisering

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo